

Звіт
про періодичне відстеження результативності
наказу Міністерства фінансів України від 23.02.2017 № 276
«Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів
Міністерства фінансів України»

1. Вид та назва регуляторного акта, результативність якого відстежується, дата його прийняття та номер

Наказ Міністерства фінансів України від 23.02.2017 № 276 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 28.02.2017 за № 269/30137 (далі – наказ № 276).

2. Назва виконавця заходів із відстеження

Департамент податкової політики Міністерства фінансів України.

3. Цілі прийняття акта

Наказ № 276 розроблено відповідно до вимог Податкового кодексу України (далі – Кодекс) з урахуванням змін, внесених до Кодексу законами України від 24.12.2015 № 909-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» (далі – Закон № 909-VIII), від 20.12.2016 № 1791-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році» (далі – Закон № 1791-VIII) та від 21.12.2016 № 1797-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату України» (далі – Закон № 1797-VIII).

Зокрема, згідно із підпунктом 4 пункту 2 розділу XIX «Прикінцеві положення» Кодексу з урахуванням змін, внесених Законом № 909-VIII, було визнано такою, що втратила чинність з 01.01.2017, статтю 209 Кодексу, що регламентувала спеціальний режим оподаткування діяльності у сфері сільського та лісового господарства, а також рибальства.

Водночас із 2017 року відповідно до Закону № 1791-VIII передбачено державну підтримку сільськогосподарських товаровиробників через надання їм бюджетних дотацій за умови внесення таких сільськогосподарських товаровиробників до Реєстру отримувачів бюджетної дотації згідно із Законом України від 24.06.2004 № 1877-IV «Про державну підтримку сільського господарства України» (зі змінами) (далі – Закон № 1877-IV).

Зазначена бюджетна дотація була запроваджена з метою державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників та стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції.

Відповідно до пункту 51 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу платники податку – сільськогосподарські товаровиробники, внесені до



ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [3FAA9288358EC0030400000065FC2E00F6F4B300](#)

Підписувач [Марченко Сергій Михайлович](#)

Дійсний з [03.03.2023 13:04:40](#) по [03.03.2025 13:04:40](#)

Міністерство фінансів України



11310-08-5/6642 від 06.03.2024

Реєстру отримувачів бюджетної дотації відповідно до Закону № 1877-IV, мали право в термін із 01.01.2017 до 01.01.2022 подавати податкову декларацію з податку на додану вартість з додатком, у якому декларувалися відповідні показники, необхідні для обрахунку розміру суми бюджетної дотації.

З метою реалізації механізму надання бюджетної дотації платникам податку на додану вартість – сільськогосподарським товаровиробникам, внесеним до Реєстру отримувачів бюджетної дотації відповідно до Закону № 1877-IV, наказом № 276 затверджено в новій редакції додаток 9 до податкової декларації з податку на додану вартість «Розрахунок податкових зобов'язань за операціями, визначеними в статті 16¹ Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України», та питомої ваги вартості сільськогосподарських товарів (ДС9)» (далі – додаток 9).

Слід зазначити, що порядкові номери додатків до податкової декларації з податку на додану вартість змінено відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 02.12.2020 № 734 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.01.2021 за № 100/35722, згідно з яким, зокрема, додаток 9 став додатком 8 до податкової декларації з податку на додану вартість (далі – додаток 8(9)).

Водночас наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2022 № 463 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11.01.2023 за № 60/39116, внесено зміни до форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 28.01.2016 № 21 «Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість», зокрема скасовано додаток 8(9) у зв'язку із закінченням визначеного пунктом 51 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу терміну для подання зазначеного додатка.

Крім того, Законом № 1797-VIII удосконалено податкове законодавство, зокрема внесено низку змін щодо порядку складання податкової звітності з податку на додану вартість та податкової накладної, а саме:

передбачено перенесення суми від'ємного значення та показника реєстраційної суми ($\sum_{\text{Накл}}$) реорганізованого платника податку його правонаступнику;

надано можливість складання не пізніше останнього дня місяця зведеної податкової накладної на суму перевищення бази оподаткування над фактичною ціною, визначеною окремо за кожною операцією з постачання товарів / послуг тощо.

З огляду на зазначене, основна мета прийняття наказу № 276 полягала в необхідності приведення форм податкової звітності з податку на додану вартість та податкової накладної, порядків їхнього заповнення у відповідність

до вимог Кодексу з урахуванням змін, внесених законами України № 909-VIII, № 1791-VIII та № 1797-VIII.

4. Строк виконання заходів із відстеження

Заходи з періодичного відстеження наказу № 276 проведено з 26.02.2024 по 04.03.2024.

5. Тип відстеження

Періодичне відстеження.

6. Методи одержання результатів

Для проведення періодичного відстеження результативності наказу № 276 використано статистичні методи одержання результатів відстеження.

7. Дані та припущення, на основі яких відстежувалася результативність, а також способи отримання даних

Збір статистичних даних проводився через здійснення аналізу на основі офіційних даних Державної податкової служби України, отриманих з Реєстру платників податку на додану вартість, Єдиного банку даних про платників податків – юридичних осіб та Реєстру самозайнятих осіб, Єдиного реєстру податкових накладних (далі – ЄРПН) та інших баз даних ДПС.

8. Кількісні та якісні значення показників результативності акта

Аналіз якісних показників проводився за результатами здійснення контролюючими органами контролю за правильністю дотримання відповідних норм Кодексу. Результативні дані наведені в таблиці у зведеному вигляді:

Таблиця

№ з/п	Показник результативності	Періодичне відстеження		
		на 01.01.2022 (за 2021 р.)	на 01.01.2023 (за 2022 р.)	на 01.01.2024 (за 2023 р.)
1	Кількість зареєстрованих платників податку на додану вартість, у т. ч.:	262 580	260 875	250 708
	юридичних осіб	239 355	237 981	228 512
	фізичних осіб – підприємців	23 225	22 894	22 196
2	Кількість сільськогосподарських товаровиробників, які внесені до Реєстру отримувачів бюджетної дотації, у т. ч.:	2 034	х	х
	юридичних осіб	2 033	х	х
	фізичних осіб – підприємців	1	х	х
3	Сума збору до Державного бюджету України податку на додану вартість (КБК 14060000), сплаченого (млн грн):	315 475,82	294 260,05	339 003,27
	юридичними особами	312 205,98	291 159,56	335 394,77
	фізичними особами – підприємцями	3269,84	3100,49	3608,50
4	Кількість складених і зареєстрованих податкових накладних та розрахунків коригування в ЄРПН платниками податку на додану вартість – сільськогосподарськими товаровиробниками, внесеними до Реєстру отримувачів бюджетної дотації відповідно до Закону № 1877-IV, у т. ч.:	858 415	х	х

	сума податку на додану вартість, зазначена в таких накладних/розрахунках коригування, млн грн	14 284,0	x	x
5	Кількість податкових декларацій з податку на додану вартість, поданих у тому числі разом із додатком 8(9), платниками податку на додану вартість – сільськогосподарськими товаровиробниками, внесеними до Реєстру отримувачів бюджетної дотації відповідно до Закону № 1877-IV	23 036	x	x
6	Кількість платників податку на додану вартість, якими відповідно до пункту 198.7 статті 198 Кодексу у зв'язку з реорганізацією подано заяви про перенесення суми від'ємного значення до складу податкового кредиту їхнього правонаступника (додаток 2 до податкової декларації з податку на додану вартість), та:	111	73	78
	сума від'ємного значення, що підлягає включенню до складу податкового кредиту такого правонаступника, млн. грн	131,7	70,1	211,6
7	Кількість платників податку на додану вартість, якими відповідно до пункту 198.7 статті 198 Кодексу подано заяви про перенесення суми від'ємного значення реорганізованого платника податку до складу їхнього як правонаступників податкового кредиту (додаток 2 до податкової декларації з податку на додану вартість), та:	41	31	39
	сума від'ємного значення, включена до складу податкового кредиту правонаступника (підтверджена документальною перевіркою контролюючого органу), млн грн	82,4	143,4	123,3
8	Кількість платників податку на додану вартість – правонаступників, яким відповідно до пункту 200 ¹ .3 статті 200 ¹ Кодексу на підставі поданих заяв (додаток 4 до податкової декларації з податку на додану вартість) в системі електронного адміністрування податку на додану вартість проведено операцію зі збільшення значення реєстраційної суми ($\Sigma_{\text{Накл}}$) на значення показника $\Sigma_{\text{Накл}}$ платника податку, реорганізованого через приєднання, злиття, перетворення, поділ (із якого здійснюється виділ), та:	12	16	14
	сума операцій, млн грн	71,6	29,6	55,0

За результатами аналізу даних таблиці – за порівнювані періоди в межах періодичного відстеження наказу № 276 слід зауважити про нестабільну динаміку коливання за основними показниками, визначеними під час підготовки аналізу регуляторного впливу показників результативності, зокрема щодо кількості зареєстрованих платників податку на додану вартість та суми збору з податку на додану вартість до державного бюджету, яка, зокрема, пов'язана з військовою агресією російської федерації проти України і запровадженням на території України з 24.02.2022 воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні».

Зокрема, за 2023 рік порівняно з 2022 роком сума збору з податку на додану вартість до державного бюджету збільшилася на 44 473,22 млн грн, або на 15,21 відс., при зменшенні загальної кількості зареєстрованих платників податку на додану вартість на 3,9 відс. (або на 10 167 осіб). Водночас порівняно

з 2021 роком при тенденції до зменшення загальної кількості платників податку на додану вартість на 4,52 відс. (або на 11 872 особи) встановлено позитивну динаміку росту суми збору з податку на додану вартість до державного бюджету на 23 527,45 млн грн, або на 7,46 відсотка.

Щодо стану виконання визначених показників результативності наказу № 276 у частині реалізації положень пункту 51 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу як інструменту запровадження механізму стимулювання платників податків – сільськогосподарських товаровиробників та визначення низки критеріїв, яким повинні відповідати платники податку на додану вартість для отримання права на бюджетну дотацію для розвитку та стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції, слід зазначити таке.

За період періодичного відстеження наказу № 276 платниками податку – сільськогосподарськими товаровиробниками, внесеними до Реєстру отримувачів бюджетної дотації відповідно до Закону № 1877-IV, подано 23 036 податкових декларацій з податку на додану вартість з додатком 8(9), у якому задекларовано обсяги податкових зобов'язань з податку на додану вартість із постачання товарів за результатами діяльності за операціями, визначеними пунктом 16¹.3 статті 16¹ Закону № 1877-IV, розрахованого за даними податкових накладних за відповідний звітний податковий період, зареєстрованих у ЄРПН, з метою отримання такими сільськогосподарськими товаровиробниками бюджетної дотації.

Також цією категорією платників податку за цей же період відстеження наказу № 276 складено і зареєстровано в ЄРПН 858 415 податкових накладних та розрахунків коригування до них на загальну суму податку на додану вартість 14 284,0 млн гривень.

Загальна сума бюджетної дотації, отримана платниками податку на додану вартість – сільськогосподарськими товаровиробниками, внесеними до Реєстру отримувачів бюджетної дотації відповідно до Закону № 1877-IV, становила майже 4000,0 млн гривень (показник результативності наведено від дати набрання чинності наказом № 276).

Отже, положення наказу № 276 забезпечили створення для платників податків умов щодо декларування у податковій звітності з податку на додану вартість необхідних показників, які враховано під час обрахунку розміру суми бюджетної дотації для розвитку сільськогосподарських товаровиробників та стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції відповідно до Закону № 1877-IV.

Але з огляду на те, що дія пункту 51 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу завершилася 31.12.2021, а також у зв'язку зі скасуванням додатка 8(9), у якому передбачалося зазначення обсягу податкових зобов'язань з податку на додану вартість із постачання товарів за результатами діяльності за операціями, визначеними пунктом 16¹.3 статті 16¹ Закону № 1877-IV з метою отримання платниками податку – сільськогосподарськими товаровиробниками

бюджетної дотації, проведення надалі заходів відстеження результативності визначених показників є недоцільним у зв'язку з відсутністю об'єкта дослідження.

Крім того, затвердження наказом № 276 у новій редакції додатків 2 та 4 до податкової декларації з податку на додану вартість та заповнення платниками відповідних заяв, передбачених у зазначених додатках, забезпечило можливість реалізації норм, визначених пунктом 198.7 статті 198 та пунктом 200^{1.3} статті 200¹ Кодексу, з урахуванням змін, внесених Законом № 1797-VIII в частині перенесення суми від'ємного значення реорганізованого платника податку, що підлягає включенню до складу податкового кредиту його правонаступника та показника реєстраційної суми ($\Sigma_{\text{Накл}}$) реорганізованого платника податку його правонаступнику.

Тож за 2021–2023 роки (період періодичного відстеження наказу № 276) таким правом скористалося 415 платників податку на додану вартість, із яких: 262 платниками податку у зв'язку з реорганізацією подано заяви про перенесення суми від'ємного значення до складу податкового кредиту їхніх правонаступників на загальну суму в розмірі 413,4 млн грн; 111 – подано заяви про перенесення суми від'ємного значення реорганізованого платника податку до складу податкового кредиту їхніх правонаступників на загальну суму в розмірі 349,1 млн грн; 42 – відповідно до поданих заяв (додаток 4 до податкової декларації з податку на додану вартість) в системі електронного адміністрування податку на додану вартість проведено операцію зі збільшення значення реєстраційної суми ($\Sigma_{\text{Накл}}$) на значення показника $\Sigma_{\text{Накл}}$ платника податку, реорганізованого через приєднання, злиття, перетворення, поділ (із якого здійснюється виділ) на суму 156,2 млн гривень.

Також наказом № 276 надано можливість платникам податку складати не пізніше останнього дня місяця зведену податкову накладну на суму перевищення бази оподаткування над фактичною ціною, визначеною окремо за кожною операцією з постачання товарів / послуг.

Загалом, за 2021–2023 роки (період періодичного відстеження наказу № 276) у ЄРПН зареєстровано 731 147 зведених податкових накладних на суму перевищення бази оподаткування над фактичною ціною, визначеною відповідно до статей 188 і 189 Кодексу.

Наведені показники слугуватимуть джерелом порівняльних даних для аналізу результативності наказу № 276 під час проведення періодичних відстежень надалі.

9. Оцінка результатів реалізації регуляторного акта та ступеня досягнення визначених цілей

На підставі результатів періодичного відстеження результативності наказу № 276 можна дійти висновку про те, що загалом завдяки впровадженню зазначеного нормативно-правового акта вдалося досягти визначених цілей, зокрема забезпечено практичне застосування положень Кодексу в частині

реалізації механізму обрахунку суми бюджетної дотації платникам податку – сільськогосподарським товаровиробникам, внесеним до Реєстру отримувачів бюджетної дотації відповідно до Закону № 1877-IV, та забезпечено для платників податків можливість перенесення суми від'ємного значення і показника реєстраційної суми ($\sum_{\text{Накл}}$) реорганізованого платника податку його правонаступнику.

Ефективність впровадження визначених наказом № 276 цілей забезпечено, зокрема, завдяки досягненню високого рівня поінформованості зареєстрованих платниками податку на додану вартість суб'єктів господарювання щодо основних положень зазначеного наказу і дотримання його вимог, у тому числі в період дії воєнного стану в Україні.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО